СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның 1 июленнән бирле чыга | №134 (7463) | 10 ноябрь, 1992 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

ДУСЛЫК

Хөрмәтле укучылар!

Кабат исегезгә төшерәбез: «Дуслык», «Дружба», «Туслах» район газетасына язылу дәвам итә. Газетага үзвакытында язылып калырга киңәш итәбез. Аның еллык бәясе 78 сум.

10 ноябрь — Милиция көне

КОТЛАУ

Район эчке эшләр бүлеге работникларын һәм аларның гаилә члennарын Милиция көне белән кайнар котлыйм, нык сәламәтлек, җаваплы хезмәтләрендә уңышлар һәм шәхси тормышларында бәхет телим. Бүлек хезмәткәрләре районда үрнәк җәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм законлылыкны ныгыту өчен барлык көчләрен, белемнәрен һәм тәҗрибәләрен куярлар дип ныклы ышаныч белдерәм.

Октябрь районы администрация башлыгы Ш. КАШАПОВ

«Дуслык» дусларын котлый

«Дуслык» үзенең якын дуслары, штаттан тыш хәбәрчеләре — милиция капитаны, участок инспекторлары белән эшләү бүлеге начальнигы Рияз Гаязович Тәмаевны, милиция майоры, шәхси состав белән эшләү буенча начальник урынбасары Марат Талипович Тәмаевны, милиция подполковнигы, начальник урынбасары, тикшерү бүлеге начальнигы Гакыйль Мостафович Тәмаевны, өлкән лейтенант, өлкән участок инспекторы Данил Галиуллович Мөхетдиновны, милиция капитаны, дәүләт автоинспекциясе начальнигы Хәниф Вазыйхович Әюповны профессиональ бәйрәмнәре белән чын күңелдән кайнар котлый.

Күпсанлы тәбрикләүләр, җылы сүзләр янына безнең исемнән «Дуслык»ның Мактау грамоталары һәм газетага еллык подпискалар да өстәлүен шатланып хәбәр итәбез, киләчәктә дә элемтәләребезнең нык буласына өметтә калабыз.

Район дәүләт автоинспекциясенең өлкән инспекторы, милиция лейтенанты Наил Гайнетдинов һәм инспектор, милиция сержанты Мансур Ибәтуллин өчен ел әйләнәсенә мәшәкать бетеп тормый. Шулай да урып-җыю чорында аеруча эш күбәя аларга. «Салмыш» йөрергә яратучы шоферларны транспорттан читләштерү дисеңме (бәлаләреннән баш аяк!), авыл хуҗалыгы продукциясен урлаучыларның юлын кисү дисеңме — һәммәсен дә эшләргә туры килә аларга. Гади хезмәт кешеләренең иминлеген саклау хакына ял да, бәйрәм дә, йокы да онытыла. Ә кайвакыт газиз җаныңны да җинаятьчене тоту хакына куркыныч астына куярга туры килә. Соңбит 1990 елда гына әле коралланган явыз җинаятьчене тотуда үз-үзләрен аямаулары өчен республиканың Эчке эшләр министрлыгы аларны бүләкләгән иде. Намуслы, эчкерсез бу егетләр бүген дә үзләренең тынгысыз хезмәт вахтасында.

Рәсемдә: Мансур Вәли улы Ибәтуллин һәм Наил Вазыйх улы Гайнетдинов юлда.

Н. Азизов фотосы.

Бәхетле нигез булсын

«40 ЛЕТ ПОБЕДЫ» КОЛХОЗЫ. Әле берәр атна элек кенә хуҗалыкта 4 гаиләгә өр-яңа йорт ачкычы тапшырылды. Тракторчы Ислам Хәлимов, озак еллар бозаулар карап лаеклы ялга чыккан Сания Фәйзуллина хуҗалыкара төзелеш оешмасы төзегән йортлардан фатир алдылар. Баш инженер Рөстәм Вәлиәхмәтов һәм тракторчы Сәлим Миңһаҗетдинов йортларын исә колхоз үз көче белән корды. Хәзер яңа нигезләр тәрәзәләрендә ут балкыды, өй эчен күңелле бала-чага тавышы тутырды.

Өй туйларының соңгылары түгел әле бу. Хәзер хуҗалыкара төзелеш оешмасы янә ике йорт өлгертеп килә, анда товарлыклы-дуңгызчылык фермасы эшчесе Васыйл Хәйруллин һәм тракторчы Илһам Хафизов гаиләсе яшәячәк.

Гадәт кала

Элегрәк Октябрь бәйрәменә туры китереп авыл эшчәннәре өчен колхоз исәбеннән чәй мәҗлесләре оештыру гадәттә иде. Инде бәйрәмнең дәрәҗәсе дә, кадере дә бүтән, әмма безнең традицияне бозасыбыз килмәде. Әүвәл колхоз рәисе Ә. Ә. Гарифуллин җирле радио аша механизаторларның урып-җыюдагы, көзге эшләрдәге хезмәтенә нәтиҗә ясады, алдынгыларны кайнар котлады. Шул ук тапшыруда (аны оештыруда профком рәисе Р. И. Исмәгыйлев башлап йөрде) хезмәт алдынгылары адресына музыкаль котлаулар да булды. Шуннан соң бәйрәм өйләрдә дәвам итте. Колхоз бүлеп биргән продукциядән мул итеп өстәлләр әзерләнгән иде, күңел ачу, җыр-бию, җор сүзле мәҗлес инде онытылып барган өмәләр, кич утырулар кебек матур чараларыбызны яңартып җибәргәндәй булды.

Җ. ХӘЙРУЛЛИН,

XXI партсъезд исемендәге колхоз.

x x x

Шундый ук бәйрәм районның «Чирмешән» колхозында да үтте, аннан колхоз эшчәннәре канәгать калдылар.

Алдынгылар бүләк алды

1992 нче ел кыр эшләре нәтиҗәләренә багышланган җыелыш авыл культура йорты бинасында үтте. Бу көнне хуҗалыкның урып-җыю чорындагы эшчәнлегенә анализ ясалды, кыр батырлары олы мактау сүзләренә лаек булды. Урып-җыюда катнашып, иң күп ашлык суктыручылар Хәмит Кыямов, Таһир Хәлимов, игеннәрне теземнәргә салуда Хәкимҗан Нуретдинов, Хәниф Хафизов, ашлык ташуда Рифкать Сафиуллин, Җәүдәт Хәкимов, Сәлим Шәйхуллин кебек алдынгылар хезмәте хөрмәт белән билгеләп үтелде.

Тантана Чулпан мәктәбе укучылары әзерләгән концерт белән тәмамланды.

З. ӘНДӘРҖАНОВА.

Сәүдә гөрләде

7 ноябрь көнне район потребительләр җәмгыяте, эшчеләрне тәэмин итү бүлекләре кибетләре катнашындагы сәүдә ярминкәсе күп сатып алучыларны үзенә җәлеп итте. Киң ассортиментта тәкъдим ителгән промышленность товарлары, киемсалымнар, азык-төлек товарлары норлатлылар күңеленә хуш килде. Шунда ук җәмәгать туклануы предприятиесе вәкилләренең сый-нигъмәтләре дә тәкъдим ителде, кооператив сәүдәсе дә, шәхси сатучылар да форсаттан файдаланып калырга тырыштылар.

Нәтиҗә әйбәт

«Заветы Ильича» колхозы 150 гектарда чөгендер уңышын үзвакытында җыеп алып, дәүләткә 24000 центнер татлы тамыр тапшыру планын арттырып үтәде. Хезмәт куеп үстергән татлы тамыр уңышын җыеп алуда ярдәмгә авыл халкы — яшьләр, укытучылар, пенсионерлар да килде. Бөтен кеше бер булып басуга агылды. Биредә ике звено эшләде. Звено башлыклары РКС-6 комбайнчылары — Евгений Григорьевич Маринин, Александр Константинович Никоноров, Чөгендерне төяп торуда Геннадий Яковлевич Чаловның хезмәте аеруча мактауга лаек булды. Аның белән бергә басуда ике улы һәм тормыш иптәше дә эшләде. Шулай ук чөгендер уңышын җыюда катнашкан пенсионерлар турында да әйтеп үтәсе килә. Александра Александровна Корнеева менә өч дистә елга якын инде Сәләнгеш бригадасында шикәр чөгендере үстерә.

А. БАРАНОВ.

КАЙДА НӘРСӘ НИЧЕК

ШИФАХАНӘДӘ... балта осталары

Чыннан да шулай: Казандагы бишенче шәһәр больницасы штатында хәзер балта осталары да бар. Аларның нәтиҗәле эше өчен махсус цех булдырылды. Хәзер инде врачлар ишек яки тәрәзә ватылса, өстәл-урындыкларны төзәтәсе булса, читтән көнлекче эзләп азапланмыйлар. Мондый уңайлык Татарстан халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү министрлыгы тәкъдиме белән барлыкка килде һәм ремонт өчен кирәк-ярак белән дә алар тәэмин итә.

Сабыйлар өчен ризык

Яшелчә һәм җимештән сабый балаларга ризык җитештерү буенча Татарстан белән Венгрия арасындагы килешүгә кул куелды. Венгрия шәһәрләренең берсендә уртак предприятие төзергә карар бирелде. Ул балалар өчен консервлар эшләп чыгарачак. Томаттан, алма, слива, өрек һәм персиктан әзерләнгән алты миллион банка — бу предприятиенең еллык җитештерүчәнлеге әнә шундый.

Балалар өчен эшләнгән ашамлыкларга алмашка Татарстан Венгриягә агач җибәрәчәк. Ә агач, үз чиратында, Мари республикасыннан безнең полиэтиленны алыштыру исәбенә алыначак.

Сабыйлар өчен әлеге тәмле ризыклар киләсе елда ук сатуга чыгарга тиеш. Шулай була күрсен!

Татарстан яңалыклар агентлыгы (ТАН).

ХАК-ГАДЕЛЛЕК ӨЧЕН ЯУ БАРГАНДА ЯНГАН УТКА АТЫЛ, МАЯК БУЛЫП ТОРСЫН СИНЕҢ АЛДА НАМУС, БЕЛЕМ, АКЫЛ!

Саклаучы да, яклаучы да булыйк

Җәмәгать тәртибен саклау, җинаятьләрне ачу һәм аларга юл куймауның торышы бүлек хезмәткәрләренең тырышлыгын бәяләүдә төп билге булып тора. Ә эшнең уңышлы булуы өчен нинди коллектив туплануы зур әһәмияткә ия.

Безнең бүлек шәхси составы ягыннан интернациональ: монда татар, рус, чуваш халкы вәкилләре кулга-кул тотынып тату эшлиләр. Күп кенә хезмәткәрләр әлегә өч телне дә яхшы беләләр. Бу исә эшнең уңышлы баруы өчен тагын бер уңай шарт булып тора. Бүлек хезмәткәрләре арасында ал-ялны белмичә, аеруча тырышып эшләүчеләрдән җинаятьләрне эзләү бүлеге хезмәткәрләре В. Л. Гаврилов, Ф. Г. Садретдинов, Р. М. Җәлалетдиновны әйтергә мөмкин. Участок инспекторлары Г. Ю. Чуркин, Д. Г. Мөхетдинов, М. М. Сәгыйров, И. Х. Батдалов, К. Т. Гобәйдуллин, ИДН хезмәткәрләре Т.Х. Гыйрфанов, М. М. Зәйниев халык белән тыгыз элемтәдә эшлиләр. ГАИ хезмәткәрләре Х. В. Әюпов, Н. В. Гайнетдинов, И. Г. Әбҗәлимов, Р. Д. Шәйхетдинов, М. В. Ис...туллиннар юл хәрәкәте тәртибен саклау буенча уяу эш алып баралар. БХСС хезмәткәрләре И. Я. Гайнанов, Ю. Е. Кузьмин, В. П. Ильин халык байлыгын әрәм шәрәм итүчеләргә һәм спекулянтларга каршы көрәштә таләпчән, принципиаль эшлиләр.

Төзәтү эшләре инспекциясе инспекторы Н. М. Романов, ведомстводан тыш каравыл бүлекчәсенең өлкән инспекторы А. И. Логинов, бүлек милиционерлары Н. А. Чернов, К. Г. Сөләйманов, Р. Г. Гыймалетдинов, В. В. Лаврентьев, А. М. Спасов һәм башкаларны да уңай яктан гына телгә алырга мөмкин.

Бүген без барлык милиция хезмәткәрләрен һәм үзләренең бурычларын намус белән башкарып, хәзер лаеклы ялда булган хөрмәтле ветераннарыбызны, һәммәсенең гаиләләрен, актив ярдәмчеләребезне —ДНД членнарын һәм милициянең штаттан тыш инспекторларын чын күңелдән профессиональ бәйрәме без белән котлыйбыз! Алдыбызда торган бурычларны үтәү өчен коллективның киләчәктә дә татулыгы, принципиальлеге, халык мәнфәгатен алга куеп эшләве сорала. Бүлекнең һәр хезмәткәре моны яхшы аңлап эшли һәм алар халыкка саклаучы да, яклаучы да булу өчен хезмәтләрен кызганмыйлар.

В. ИВАНОВ,
Октябрь район эчке эшләр бүлеге начальнигы, милиция подполковнигы.

Шулай бервакыт

...җинаятьчеләрне эзләү бүлекчәсе начальнигы милиция капитаны Валерий Гаврилов төрле юк-бар юрауларга ышанмый, аларга көлеп кенә карый иде. Тик шулай беркөнне иртән эшкә барган чакта каршысыннан юлын кисеп кара мәче йөгереп үткәч, йөрәге әллә ни ш...ләп китте. Әйтерсең лә ток сукты аны. Нигә юрарга моны? Әллә бер бер зур җинаять эшләнгәнме? Әллә күптән эзләтелә торган «Сова» кушаматлы куркыныч карак бер-бер начарлык эшләгәнме? Әллә тагын башка нәрсәме? Шундый уйлар белән ул адымын тизләткәнен дә сизмичә калды. Баксаң бүлеккә килеп тә җиткән икән инде. Бүлек буенча дежурныйның к...рашы яхшы нәрсә вәгъдә итми иде.

Берничә минуттан Валерий Леонидович оператив группа составында, дөньяда булган барлык җинаятьчеләрне, һәм әлбәттә юлны кисеп чыккан кара мәчене, эченнән генә сүгә-сүгә җинаять эшләнгән урынга юнәлде.

Бу юлы җинаять эшләнгән урын Яңа Әмзә авылыннан ерак түгел урманда урнашкан ПУРБ ның умарталыгы иде. Җинаятьчеләр умарталыкны ватып-җимереп шактый гына бал, шикәр комы һәм башка әйберләр урлаганнар. Кич якынлашканда опергруппа җинаятьчеләрнең эзенә төшкән иде инде. Кызыл Юл поселогында яшәүче этиле-уллы А. С. Косинский һәм В. А. Кабанов булып чыктылар алар. Эзләнә торгач аларның бу умарталыктан гына түгел, ә тагын берничә умарталыктан урлаганлыклары ачыкланды.

Машинада бүлеккә кайтып җиткәндә Валерий Леонидовичның кәефе шактый гына күтәрелгән иде. Чөнки, ни дисәң дә, көн бушка узмады, кеше милкенә кул салырга яратучы тагын ике карак зарарсызландырылды. Бүлек янында аны иптәшләре елмаеп каршы алдылар. Алар да көнне бушка уздырмаганнар икән. «Сова»ны тотып кайтканнар һәм берничә фатирдан урлауны ач...каннар.

Бераздан аны ... начальнигы үзенә ч... ды һәм эчке э... министры приказы б... таныштырды. Бу пр... да Гаврилов В. Л. ... ирешкән уңышлары ... шактый гына кула... акчалата премия бе... бүләкләнгән диелгән ... Менә сиңа кара ... м... Менә сиңа юрау!

...Инде күптән кар... төшкән. Валерий Ле... дович әкрен генә ат... атлый, иртәгесе ... к... планнар кора-кора ... кайтып бара. Кинәт, ... ге дә баягы, юлны ... мәче кисеп үтте. ... бу юлы Валерий Ле... дович аны көлемсе... кенә озатып калды. ...

Өйдә аны хатыны В... елмаеп каршы алды, ... кызы белән улы а... кочагына ташланды. ... Җинаятьчеләрне эзл... бүлекчәсе начальнигы ... бер көне менә шулай ... мамланды.

М. ТӘМАЕВ,
район эчке эшләр бүл... начальнигы урынбаса... милиция майоры.

Саннар һәм фактлар

✦Район эчке эшләр бүлеге хезмәткәрләренең уртача яше— 28 яшь.

✦Милиция хезмәткәрләре арасында татарлар—48, чувашлар—42, руслар 10 процент тәшкил итә.

✦Милиция хезмәткәрләренең 10сы—интернациональ гаилә.

✦Милиция хезмәткәрләре арасында 5 «әфганчы» эшли.

✦Бүгенге көндә район эчке эшләр бүлегенең 48 хезмәткәре фатир алуга яки торак хәлен яхшыртуга мохтаҗ.

✦1991—1992 елларда шәһәр Советы тарафыннан район эчке эшләр бүлегенә бер генә фатир да бүлеп бирелмәде.

Милиция капитаны Александр Владимирович Мясников милициядә 1980 елдан—чик буе гаскәрләре сафларыннан демобилизацияләнеп кайткач хезмәт итә башлаган иде. Алабуга милиция мәктәбен тәмамлап тиешле белем һәм профессиональ күнекмәләр алгач, аны өлкән участок инспекторы итеп билгеләделәр. Хәзерге вакытта ул Кормыш поселогы янындагы яңа микрорайонга хезмәт күрсәтә. Үзенең эшендә микрорайон халкы белән тыгыз мөнәсәбәтләр булдыруны ул иң мөһим шарт дип саный. Ә хезмәтендә ирешкән уңай нәтиҗәләре аның дөрес юнәлештә булуын күрсәтә.

Рәсемдә: өлкән участок инспекторы, милиция капитаны А. В. Мясников.

Милиция елмая

—Пычрак күлләвектә җәелеп утыручы исерек янына милиционер килә:

—Нишләп утырасың монда?

—Ә син кем соң?

—Милиционер.

—Диңгезнекеме, коры җирнекеме?

—Коры җирнеке булламдыр инде...

—Алайса, нигә диңгез эшләренә тыкшынасың?

x x x

Кич караңгыда милиционер сумка тулы буш шешә күтәреп баручы бер сәрхүшне очрата.

—Бу вакытта шешә кабул итәләр димени инде.

—Мине хатыным куып чыгарды: «Бар мөлкәтеңне ал да, күземнән югал» —диде. Мал-мөлкәтемне күтәреп чыгып киттем инде менә...

...Шулай бервакыт

...район эчке эшләр бүлегенең Ленин бүлмәсендә чираттагы занятие барганда бүлек дежурные шомлы хәбәр тапшырды. Норлат—Әлмәт юлының 14 нче километрында кеше мәете табылган. Хәбәр итүләре буенча юл фаҗигасе төнге якта булган, ә таптатучы машина билгесез.

Составында тикшерүче, судмедэксперт, җинаятьләрне эзләү бүлеге инспекторы һәм ГАИ хезмәткәре булган группа юлга чыкты. Судмедэксперт үзенә кирәкле приборлар алып чыгу өчен шифаханәгә кереп калды, бер ярты сәгатьтән килеп җитәчәген әйтте. Һәлакәт булган урынга без 15—20 минутта барып җиттек. Мәет юлның читендә үк ята. Яту рәвеше—кроватьтагы төсле. Баш астына салам да түшәлгән. Безнең фикер буенча, тапталу юлда булырга тиеш. Ә аннан соң шофер (һәрхәлдә 1 үзе генә түгел) гарипләнүчене юлдан алып, уңайлап юл читенә яткырган булса кирәк. Әгәр чынлап та шулай булып чыкса, эш катлаулы булыр сыман. Чөнки юлда берниндиi кан эзләре дә күренми.

Тикшерүче миңа машинаның эзе буенча таптатучы машинаның маркасын табуны йөкләде. Һәлакәт булган урынга бик күп машиналар җыелды. Тикшерүче рулетка белән үлчәү эшләрен башкарырга тотынды. Беркетмә яза башладык.

Мәетне карау—судмедэксперт вазифасы. Шуңа күрә аның янына бик якын килмиләр.

Килеп туктаган автобустан хатын-кызлар елашып чыктылар. «Карагыз әле, безнең авылныкы Минсафага охшаган бит,—диләр. —И мескен, ни эшләп йөргән икән төнлә? Кем генә үтергән икән үзен...» — диеп елашалар.

Шул вакыт тикшерүче В. А. Трифонов: «Туктагыз әле!»—диеп мәет янына килде һәм аны күтәреп(?!) алды. Мәет дигәнебез тере кеше икән, ләбаса! Шатлыгыбыз эчкә сыймады. Без ур-ра кычкырып аны автобуска алып кереп утырттык. «Кая барасың?»—дигән соравыбызга каршы ул чуваш телендә: «Норлаттан өйгә кайтып киләм»,—диде. Ул кеше төнлә Норлаттан Михайловка поселогына кайтканда адашкан икән. «Ни өчен юл читенә үк ятып йокладың, әнә якын гына салам кибәне дә бар бит!»—дигән идек тә, «кайтмый калган чагымда хатыным мине гел юлдан гына эзли, салам кибәненә кадәр барырга курка ул»,—дип җавап кайтарды юлчы.

Х. ӘЮПОВ,
ГАИ начальнигы.

Милиция елмая

ГАИ инспекторы бер... машинаны туктата.

—Иптәш шофер, сез... исерек!

—Сез, нәрсә, тамчы да капмадым.

—Ягез, сулап кара... тыз әле!—һәм көпшәчеген суза.

Шофер сулышын өрә, берниндиi дә реакция юк.

—Сәер, ватылды микәнни?—Инспектор үзе өреп карый.—Юк, эшли!

Уйланырга урын бар

1992 нче ел ахырына авыша. Гадәттә мондый чорда һәркем үтә җентеклелек белән елга анализ ясый, башкарылган һәм үтәлеп җитмәгән эшләрне барлый торган була. Авыл хуҗалыгында да шундый киеренке чор хәзер. Җәмәгать терлекчелегендә продукция җитештерү һәм сату планнарының үтәлешен тәэмин итү өчен калган вакытны мөмкин кадәр оптималь, уңышлырак файдалану, ел дәвамында кул җитмәгән эшләрне ничек тә башкарып җиткерү омтылышы хәзер үзеп аерата сизделә. Әйтергә кирәк, әлеге тармакта эшләрнең бүгенге торышы чынлап торып уйландырырлык. Әйдәгез кайбер саннарга күз салыйк.

Агымдагы елның ун аенда 259720 центнер тулай продукция җитештерелде, бу узган елгыдан 2292 центнерга кимрәк. Бер сыердан савылган сөт тә 23 килограммга азрак—2597 килограмм. «Алга» колхозында ул 1860, «Төрнәс» совхозында 1879, «Правда»да 2074 килограммга гына тигез. Әлеге хуҗалыкларда бүген дә көнлек савым мактанырлык түгел—3,5—4,3 килограмм гына. Әлбәттә, мондый сүлпәнлек сөт сату планының үтәлешенә дә аяк чала. 10 айда районда дәүләткә сөт сатуның еллык планы 83,8 процентка үтәлде. «Ленинский путь», «Россия», Хафизов исемендәге, «Рассвет» совхозы, «Татарстан», «Москва», «Кондырча» колхозлары аны 125—101 процент итеп гамәлгә ашырганда, кайбер колхозларда сөт алу гаять түбән дәрәҗәдә тора. «Правда» колхозында продукция сату планы бары тик 59, «Алга»да 62, Муса Җәлил исемендәге колхозда 67 процентка гына гамәлгә ашырылган, бу хуҗалыкларга еллык планның өзелү куркынычы яный.

Шундый хәлдә дә халыктан сөт җыюга игътибар җитенкерәми. Иске Чаллы авыл Советында узган елгы белән чагыштырганда бер сыердан сөт 234 килограммга, Аксумлада 239 килограммга, Урта Камышлыда 108 килограммга, Фомада 69 килограммга кимрәк җыелган. Хәзер дә бу эш тиешенчә алып барылмый әле, ә бит халыктан кергән сөт зур резерв булыр иде. Ел ахырына кадәр сөт алу буенча планны уңышлы үтик дисәк, безгә һәр көнне сөт тапшыруны 74300 килограммга җиткерергә кирәк булачак. Чагыштыру өчен: 4 ноябрьгә ул сан 47904кгга тигез. Продукция җитештерү һәм сатуның мондый хәлдә калуына сәбәпләр күп төрле: кайда нәсел эшенә игътибар җитенкерәмәгән, кайда малларны үзвакытында каплатуга. Әлбәттә, булган азыкны эшкәртеп, тулы кыйммәтле рацион нигезендә ашату оештырылмау да үзен сиздермичә калмый. Ә бер сүз белән әйткәндә, хуҗалыкларның зооветбелгечләре үзләренә тапшырылган вазифаны тиешенчә башкармау, малларны асрауда, карауда, ашатуда зоотехния һәм ветеринария таләпләрен үтәүгә ирешмәү нәтиҗәсендә күп оттыралар.

Бу малларның баш санын саклауда да чагыла. «Ленинский путь», «Восход», «Знамя Октября», «Лесная Поляна», «Дуслык»та мөгезле эре терлекләрнең баш саны планга карата 75—82 процент күләмендә генә сакланган.

Дуңгызлар исә планга карата «Правда»да—42, «Таң»да 46, «Сөлчә»дә 48, «Чишмә»дә 54 процент кына тәшкил итәләр. Сарыклар планның «Алга» колхозында 81, «Үрнәк»тә 80, «Заря»да 83, «Рассвет»та 66 проценты күләмендә генә асралалар. Маллар арасында үлем-китемнең зур булуы да үзен сиздерә: «Большевик» колхозында, мәсәлән, быел мөгезле эре терлекләр үлеме узган ел белән чагыштырганда 25 башка артыграк, «Восход»та 61, «Чирмешән»дә 24 «Заветы Ильича» да 45 башка күбрәк күзәтелә. Дуңгызлар үлеме Синдряков исемендәге, «Чишмә», «1 нче май», сарыкларныкы «Кондырча», «1 май», Синдряков исемендәге колхозларда бик күп.

Болар, әлбәттә, районның ит җитештерү һәм сату планына нык сугалар. Моннан тыш, үрчем һәм артым алуда эшләп җиткермәү дә үзен сиздерә. Үрчем алуда Мичурин исемендәге, «Кондырча», «Таң» колхозлары уңышлы гына нәтиҗәләргә ирешкәндә, «Алга», «1 нче май», Кузнецов исемендәге колхозда, «Төрнәс», «Мамык» совхозында үрчем алуда узган елгы күрсәткечләрдән шактый чигенү күзәтелә. Тәүлеклек артым алу да күп җирдә мактанырлык түгел. Мөгезле эре терлекләрнең тәүлеклек үсеше «Алга»да 375, «Төрнәс»тә 400, «Сөлчә»дә 410, Муса Җәлил исемендәге колхозда 411 әр грамм белән генә чикләнә.

Дуңгызлардан артым алуда да чуарлык нык сизелә. «Путь к коммунизму» колхозында, мәсәлән, 9 айда дуңгызлар бары 49 ар граммга (!) гына үскәннәр, бу узган елгы күрсәткечтән 271 граммга кимрәк. Ульянов исемендәге колхозда бу сан 197, «Правда»да 203, «Знамя Октября»да 189, «Алга»да, «Чишмә»дә 200 граммга гына тигез. Әлбәттә, мондый шартларда ит җитештерү һәм аны дәүләткә сатуны уңышлы гамәлгә ашыру турында сүз алып бару да урынсыз, һәм ул күрсәткечләрдә чагыла да. Әйтик, шул ук «Знамя Октября» колхозында ит җитештерү планы бары 31, «Чишмә»дә 38, «Алга»да 43 процентка гына башкарылган. Дәүләткә ит сату планы «Правда»да 42, «Знамя Октября»да 45, «Заря»да 36, «Төрнәс» совхозында 42 процентка үтәлгән. Район буенча бу сан 69 процент тәшкил итә. Күрәсез, терлекчелектә хәлләрне тамырдан үзгәртмәгәндә, безгә дәүләткә ит сату планын өзү куркынычы чынлап торып яный.

Дәүләткә йон сату планы турында берничә сүз. «Ленинский путь», «Комбайн» колхозлары аны 150 шәр, «Родина» 177, «Таң» 127, Муса Җәлил исемендәге колхоз 139 процентка башкарганда, «Правда» 88, «Алга» 32, Кузнецов исемендәге колхозлар 79, «Заря» 69 процент белән генә чикләнәләр.

Терлекчелектә хәлләрнең торышы менә шундый. Хәзер кышлату чоры, малларның продуктлылыгын тәэмин итү өчен аерата күп хезмәт, тырышлык сорала торган чак. Шуңа да малларны асрауда зооветталәпләрне катгый үтәү, аларны тулы кыйммәтле рацион нигезендә ашату, продукциянең сыйфат күрсәткечләренә игътибарны киметмәү—күз уңында булырга тиешле төп таләпләр.

Ә. РӘХМӘТУЛЛИН,
район авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе начальнигы.

Галиҗәнаб икмәк

Бәрәкәт һәм иминлек билгесе булып өстәлебез түренә килгәнче узган юлың озын һәм хезмәтле синең. Кара көздән, салкынча яздан игенче, муллык һәм уңышка юрап, җир куенына тәүге орлыкларны сала, аннан түземсезлек белән яшел хәтфә булып чәчүлекләр күтәрелүен көтә. Шул көннән ул икмәк язмышы белән яши башлый: корылыкка китсә—ходайдан яңгыр сорый, еш яңгырлар башланса—җылы көтеп ялвара, хәленнән килгән ярдәм—туклаңдыру, ашлау кебек эшләрне ничек тә вакытында башкарырга, икмәккә үсәргә ярдәм итәргә тырыша. Инде башаклар тулышкач, хәзинәнең һәр бөртеген ил байлыгы итү өчен ничәмә-ничә игенче йокысын, ялын, бәйрәмен оныта. Ниһаять, кырлар бушый, җирләр саламнан арчыла, дәүләткә ашлык тапшырыла, колхозчыларга икмәк бирелә.

Һәм менә өстәлгә яңа уңыштан кызарып пешкән икмәк килә. Аның хуш исеннән күңелгә тынычлык, йөрәккә рәхәтлек иңә, аның алсулыгыннан игенче йөзе кояш кебек балкый.

Рәхмәт сиңа, игенче! Халыкны икмәкле һәм бәрәкәтле иттең. Рәхмәт сиңа, ипекәй! Безне тук, илне куәтле иттең.

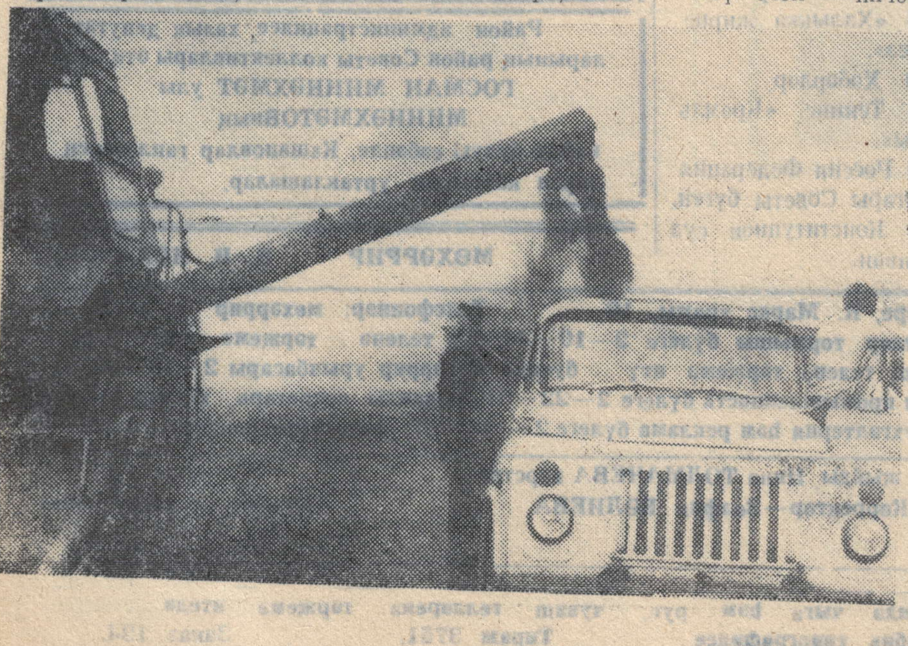

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
10 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
17.10 «Маскарад». Нәфис фильм.
19.00 Татарстан.
19.30 «Язучы фикере». Альберт Хәсәнов.
20.00 Әлли-бәлли-бәү.
20.05 Халык моңнары.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Футбол күзәтү».
10.35 «Хайваннар дөньясында».
11.15 «Рок-дәрес».
12.20 «Хәсрәт дәрьясы». Нәфис фильм. 1 нче серия.
13.45 «Кискен борылыш». Нәфис фильм.
15.35 «Эшлекле хәбәр».
15.40 «Адам Смитның акча дөньясы».
16.10 «Блокнот».
16.15 Уолт Дисней күрсәтә.
17.05 Безнең музыкаль клуб.
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.25 «Без кире кага торган мирас».
19.00 «Байлар да елый».
19.45 Миниатюра.
20.00 Тема.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 Милиция көненә багышланган концерт. Тәнәфестә—яңалыклар.
01.00 «Кискен борылыш». Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.55 «Хакыйкать моменты».
9.50 «Безнең бакча».
10.20 «Өйдәге клуб».
10.35 «Әйдә, кулларыбызны кысышыйк». Н. Никитский.
11.50 Мультфильм.
12.00 «Хөкем ителүче». Нәфис фильм.
13.25 Мультфильм.
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 Телебиржа.
20.25 «Санта Барбара».
21.25 «Околесица» кабаресе.
22.05 «Водолей авазы».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 Теннис. «Кремль кубогы».
23.45 Россия Федерациясе Югары Советы бүген.
00.00 Россиянең Конституция суды залыннан.

ЧӘРШӘМБЕ
11 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.05 Мультфильм.
18.45 «Эшлекле яңалыклар».
19.00 Татарстан.
19.30 Реклама курьеры.
19.35 «Хосусыйлаштыру: промышленность предприятиеләрен акционерлаштыру».
20.05 Әлли-бәлли-бәү.
20.10 Галина Казанцева җырлый.

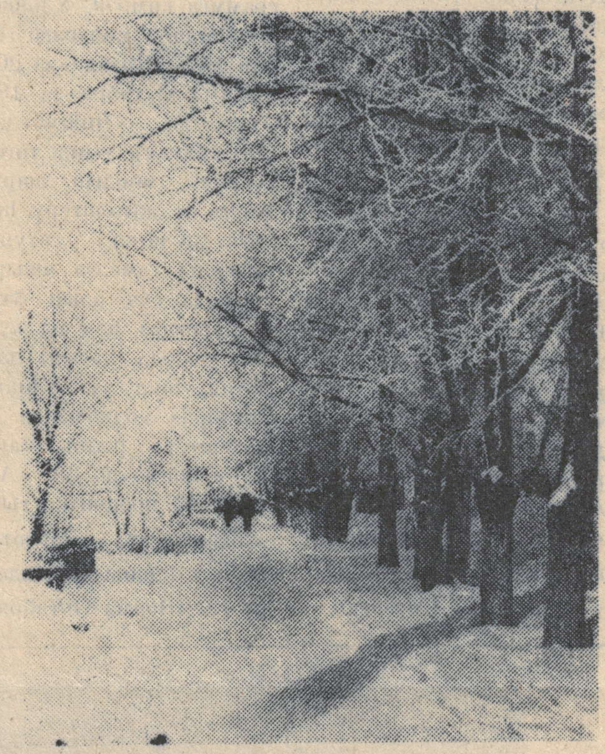

БЕРЕНЧЕ КАР.

20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Байлар да елый».
10.50 «Безнең музыка клубы».
11.30 «Ассоциация».
11.50 Мультфильм.
12.20 «Хәсрәт дәрьясы». Нәфис фильм. 2 нче серия.
13.40 «Кар төшкәнче...» Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.15 Мультфильм.
17.05 «Меломанга бүләк».
17.35 «Уңышка ничек ирешергә».
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.25 «Вагон 03».
19.00 «Байлар да елый».
19.45 «Җәмәгатьчелек фикере».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр».
21.00 Яңалыклар.
21.40 «Комедиантлар». Нәфис фильм. 1 нче серия. (АКШ).
23.05 «Воронеж-92» унынчы яшьләр фестивале. Тәнәфестә—яңалыклар.
00.50 «Кар төшкәнче...» Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 «Хәбәрләр».
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
9.00 «Водолей авазы».
10.50 «Эшлекле даирә».
11.05 С. Я. Лемешевка багышлана.
12.00 «Санта Барбара».
12.50 «Алсиб: күк һәркемгә бер...»
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 «Сигнал».
16.15 «Ерак Көнчыгыш».
17.00 Яңалыклар.
20.25 «Санта Барбара».
21.15 «Гоголь йортындагы кичәләр».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 РФ ЮС сессиясендә.
23.45 Россиянең Конституция суды залыннан.
00.00 Теннис. «Кремль кубогы».

ПӘНҖЕШӘМБЕ
12 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
17.55 Балалар өчен фильм.
19.00 Татарстан.
19.30 Депутат каналы.
20.10 Әлли-бәлли-бәү.
20.20 «Сөям сине...» «Татарстан яшьләре» газетасы белән очрашу.
20.50 «Уйнагыз, гармуннар».
21.10 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Байлар да елый».
10.50 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәк».
11.30 Мультфильмнар.
12.20 «Хәсрәт дәрьясы». Нәфис фильм. 3 нче серия.
13.25 «Кара пушкалы» инцидент». Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.15 Уолт Дисней күрсәтә.
17.05 «Яңа исемнәр». Концерт.
17.15 Балалар өчен фильм.
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.20 ...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәкләргә.
19.00 «Байлар да елый».
19.40 «Еер көймәдә икәү». А. Миндадзе һәм В. Абдрашитов фильмнары турында.
20.00 «Фондтагы портрет».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 Лотто «Миллион».
22.10 «Комедиантлар». 2 нче серия.
23.25 «Останкино» хит-парады. Тәнәфестә—яңалыклар.
01.00 «Кара пушкалы» инцидент». Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.50 «Бизнес һәм сәясәт».
9.45 «Игътибар: төшерәм».
10.00 «Алтын шпора».
10.30 «03» программасы.
11.00 «Изгелеккә хокук».
12.00 «Санта Барбара».
12.50 «Чыганаклар».
13.20 Мультфильм.
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 «Базарга өйрәнергә».
16.30 «Бадабоки».
16.50 Яңалыклар.
20.25 «Санта Барбара».
21.15 «Хроно».
21.45 «СКВ».
22.00 «Тарих һәм географиядән ачык дәрес».
22.45 «Халыкка җирне бирегез».
23.00 Хәбәрләр.
23.30 Теннис. «Кремль кубогы».
23.45 Россия Федерациясе Югары Советы бүген.
00.00 Конституцион суд залыннан.

Мунча төзергә теләсәң

Мунча... Бу сүзне ишетү белән үк пар томалап алган сап-сары такта ләүкә, хуш исле каен себеркесе, гөбердәп торган сабын күбекләре, йоп-йомшак мунча күз алдына килә. Һәм ирексездән тән рәхәтен, тән ләззәтен, көч-куәт кереп китүен сизеп куясың.

Бу юллар Руслан Пупковның киләчәктә басылып чыгачак кулъязмасыннан алынды.

Ә бүгенгә Татарстан китап нәшрияты төзүче инженер Велир Сафинның «Авыл мунчасы» дип аталган кулъязмасын бастырып чыгаруга тапшырды. Анда төрле-төрле мунчалар, аларның эчке төзелешләре, аларның санитария-гигиена, хуҗалык-көнкүреш максатлары турында языла. Мунчаларны каралты тирәләрендә, бакча-дача участокларында төзеп кую турында да бик кулай киңәшләр бар. Бу китапта сез үзегезгә яраклы сызымнар һәм иллюстрацияләр, аларга аңлатмалар да табарсыз.

Мунча төзисегез киләме? Төзегез! Рәхәтләнеп мунча керегез, чабыныгыз.

Татарстан яңалыклар агентлыгы (ТАН).

Норлат шәһәрендә яшәүче сөекле әниебез, әбиебез Галия Вәлиәхмәт кызы Әхмәтшинага 55 яшь.

Әни син бит—өйнең яме,
Ә тормышта—олы бер терәк.
Озак яшә, сәламәт бул,
Син бит, әни, безгә бик кирәк.

Иң изге теләкләр белән: кызлары, кияүләре, оныклары.

БЕЛДЕРҮЛӘР

Татарстан хөкүмәте карары белән 6 ноябрьдән газ бәяләре түбәндәгечә билгеләнә:

1 зур баллон—157 сум.
1 кечкенә баллон—82 сум.

Газ җиһазларыннан файдалану бәясе халык өчен 3, промышленность өчен 6 тапкырга арта.

Белешмәләр өчен телефон: 2—28—58.

х х х

Норлат-Октябрь ОРПсына («Төзелеш материаллары» кибетенә) даими эшкә автопогрузчикта эшләү өчен шофер, йөкчеләр кирәк. Айлык хезмәт хакы 5—6 мең сум.

Белешмә өчен адрес: Норлат шәһәре, Лесоскладская урамы, 1, «Төзелеш материаллары» кибете. Телефон: 2—28—39.

Норлат-Октябрь типографиясе һәм район газетасы коллективлары әтисе
САФИН ИСЛАМ ИБРАҺИМ улының
вафат булуы сәбәпле типография линотиписткасы Фидания Ислам кызы Хәйретдинованың тирән кайгысын уртаклашалар.

Октябрь райпосы идарәсе коллективы әтисе
МИННӘХМӘТОВ ГОСМАН
МИННӘХМӘТ улының
үлүе сәбәпле җәмәгать туклануы предприятиесе директоры Сәлимә Госман кызы Кашапованың тирән кайгысын уртаклаша.

Район администрациясе, халык депутатларының район Советы коллективлары әтиләре
ГОСМАН МИННӘХМӘТ улы
МИННӘХМӘТОВның
вафат булуы сәбәпле, Кашаповлар гаиләсенең тирән кайгысын уртаклашалар.

МӨХӘРРИР В. В. ИСХАКОВ.

Учредительләр: редакциянең хезмәт коллективы һәм халык депутатларының Октябрь район Советы.

Редакциянең адресы: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19. Телефоннар: мөхәррир 2—12—14, 2—22—81; мөхәррир урынбасары һәм советлар тормышы бүлеге 2—10—44; рус теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—14—16; чуваш теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—15—63; авыл хуҗалыгы бүлеге 2—10—44; яңалыклар һәм промышленность бүлеге 2—22—51; җаваплы секретарь, хатлар, массалар белән эшләү, радиотапшырулар бүлеге, бухгалтерия һәм реклама бүлеге 2—18—67; фотокорреспондент 2—15—63.

Газетаның басылу сыйфаты турында типография директорына түбәндәге телефон белән мөрәҗәгать итәргә: 2.10-54.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Нина ТОЛМАЧЕВА верстка ясады. Наташа ЛУКОЯНОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Күләме—1 басма табак.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

Татарстан Республикасы информация һәм матбугат Министрлыгының Норлат-Октябрь типографиясе. **Тираж 3751.** Заказ 134.